

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 097-0-Gž-06-000253
Brčko, 05.11.2007. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija: Kovačević Maide, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Gligorević Ruže, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.M., M. rođ. R.V., O. rođ. S.M. i R.M., svi iz B., koje zastupa punomoćnik O.M., advokat iz B., protiv tužene Republike Srpske – Vojske Republike Srpske, zastupane po zakonskom zastupniku tužene – Pravobranilaštvu RS, radi naknade štete, vsp. 4.500,00 KM, odlučujući o žalbi tužene izjavljene protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P-280/05-I od 11.04.2006. godine, na sjednici vijeća održanoj 05.11.2007. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužene Republike Srpske se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P-280/05-I od 11.04.2006. godine POTVRĐUJE.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj P-280/05-I od 11.04. 2006. godine odlučeno je kako slijedi:

"Obavezuje se tužena Republika Srpska, da na ime naknade nematerijalne štete za pretrpljene duševne bolove zbog smrti bliskog srodnika – sina i brata:
prvotuzitelju A.M., isplati iznos od 4.500,00 KM;
drugotuziteljici R.M., isplati iznos od 4.500,00 KM;
trećetuziteljici O. rođ. S.M, isplati iznos od 4.000,00 KM i
četvrtotuzitelju R.M.1, isplati iznos od 4.000,00 KM,
sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.04.2006. godine, kao dana presuđenja pa do konačne isplate, kao i da tužiteljima na ime naknade troškova ovog postupka isplati iznos od 1.816,50 KM, sve u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva trećetuziteljica i četvrtotuzitelj se odbijaju kao neosnovanim".

Protiv te presude blagovremeno se žali tužena iz svih žalbenih razloga propisanih u odredbi člana 283. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 5/00, 1/01, 6/02, 11/05 i 20/06), u daljem tekstu ZPP-a BD, s prijedlogom da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači odbijanjem tužbenog zahtjeva ili da se prvostepena presuda ukine.

Tužitelji u odgovoru na žalbu pobijaju sve žalbene razloge i sve žalbene navode i predlažu da se žalba odbije kao neosnovana.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi u smislu člana 292. ZPP-a BD, ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je tuženu obavezao da tužiteljima plati štetu zbog smrti bliskog srodnika i da je za svoju odluku dao pravilne i dovoljne činjenične i pravne razloge.

Naime, odredbom člana 292. ZPP-a BD određena su pravila postupka po kojima drugostepeni sud postupa kod ispitivanja prvostepene presude, pa kada su u žalbi navedeni razlozi, onda se prvostepena presuda ispituje u granicama tih razloga, a kako tužena prvostepenu presudu pobija zbog bitnih povreda određaba parničnog postupka bez konkretiziranja koja je to povreda procesnog zakona uticala na pravilnost presude, povodom takve žalbe u kojoj nisu konkretizirane povrede procesnog zakona, niti se sadržajno ukazuju, a u situaciji kada ne postoje bitne povrede na koje sud pazi po službenoj dužnosti i kada je prvostepeni sud utvrdio sve činjenice koje su relevantne sa aspekta odredbe člana 180. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89), u daljem tekstu ZOO-a, za odlučivanje o odgovornosti tužene za prouzrokovanje štete i o pravu tužitelja da od tužene zahtjeva novčanu satisfakciju i u razlozima presude jasno obrazložio činjenični i pravni osnov za postojanje prava o kojem se vodi ovaj spor, pa prvostepena presuda nije donesena uz bitnu povredu određaba parničnog postupka.

Premda odredba člana 280. ZPP-a BD zahtjeva da se u žalbi iznesu konkretne činjenice iz kojih proizilazi pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i premda tužena u tom pravcu nije konkretizirala ni jednu činjenicu, ovaj sud i pored toga nalazi potrebnim da naglasi da je prvostepeni sud utvrdio sve činjenice koje su odlučne za pravilno donošenje odluke o postavljenom tužbenom zahtjevu i nije ostvaren istaknuti žalbeni razlog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Tako iz obrazloženja prvostepene presude i procesnog materijala u spisu predmeta proizilazi da su sina, odnosno brata parničnih stranaka pripadnici oružanih snaga Republike Srpske odveli iz porodične kuće, u kojoj su svi zajedno živjeli, u prostorije DTV P., da su ga 05.05.1992. godine pripadnici srpskih oružanih snaga izveli iz dvorane i sa još nekolicinom zatočenika postrojili i ubili hicima iz vatrenog oružja, da je u to vrijeme Č.R. kao pripadnik interventnog voda iz sastava policijskih snaga bosanskih Srba u B. (maj i juni 1992. godine) otišao 05.05.1992. godine u taj zatočenički objekt (sportska dvorana P.) i iz dvorane izveo i ubio hicima iz vatrenog oružja petoricu zatočenih muslimanskih civila (jednog poznatog i četvoricu neimenovanih muškaraca) i da je

presudom Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. g. Č.R. osuđen za krivično djelo protiv čovječnosti, kršenja zakona i običaja ratovanja koja su počinjena od 05.05.1992. g. do 06.06.1992. g. u sportskoj dvorani P. i logoru L. u B.

Kod tako utvrđenog činjeničnog stanja, koje, uostalom, ni tužena niti jednom činjenicom ili žalbenim razlogom ne dovodi u ozbiljnu sumnju, da je sin, odnosno brat parničnih stranaka kao muslimanski civil bio zatočen u jednom od sabirnih centara u B., tj. kao zatočenik stavljen pod nadzor oružanih pripadnika bosanskih Srba, svejedno je da li vojnika ili policajaca, da su ga isti iz dvorane izveli i ubili hicima iz vatrenog oružja, da to ubistvo prema pravnim standardima Haškog suda predstavlja kršenje zakona i običaja ratovanja i zločin protiv čovječnosti, prvostepeni sud je pravilno zaključio da je za štetu prouzrokovanu aktom nasilja ili terora odgovorna tužena, kao društveno-politička zajednica na čijoj teritoriji je nastala šteta po principu objektivne odgovornosti temeljem odredbe člana 180. ZOO-a, a oznaka Vojske Republike Srpske je oznaka njenog organa koji nema svojstvo pravnog lica pa nije ni tužen, obzirom da je tužena Republika Srpska. Stoga je prvostepeni sud i obavezao Republiku Srpsku da tužiteljima naknadi neimovinsku štetu za psihički bol zbog smrti sina, odnosno brata, temeljem odredbe člana 200. i člana 201. ZOO-a i jasno obrazložio zašto nisu osnovani prigovori kojima se tužena usprotivila tužbenom zahtjevu.

Dakle, protivno navodima tužene nije ispunjena pretpostavka za njeno oslobađanje od odgovornosti za naknadu štete prouzrokovane ubistvom sina, odnosno brata parničnih stranaka, prije svega zato što je u vrijeme kritičnog događaja Deklaracijom o proglašenju Republike Srpskog naroda BiH od 09.01.1992. g. ("Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH", RS broj 2/92) osnovana i proglašena Republika Srpska kao društveno-politička zajednica koja je putem svojih organa vršila kontrolu na području B., gdje se nalazi i DTV P., pa je bila dužna putem svojih organa da spriječi akt nasilja i terora i zato je njena odgovornost objektivna i temelji se na odredbi člana 180. ZOO-a koji je bio na snazi u vrijeme štetnog događaja.

Tačno je da je Skupština Republike Srpske 1996. godine usvojila Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obligacionim odnosima kojim je brisana odredba člana 180. Zakona o obligacionim odnosima, a pitanje odgovornosti, naknade i načina naknade materijalne i nematerijalne štete uzrokovane ratnim dejstvima u periodu ratnog stanja, ali isto tako i u periodu neposredne ratne opasnosti (stanje neposredne ratne opasnosti uvedeno Odlukom Predsjedništva SR BiH od 15.04.1992. godine, "Službeni glasnik Srpskog naroda u BiH", broj 6/92) regulisala je odredbama Zakona o ostvarivanju prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20.05.1992. g. do 19.06.1996. g. ("Službeni glasnik RS", broj 103/05).

Budući da je ove zakone donijela Narodna skupština Republike Srpske, područje primjene tih zakona nije teritorij Brčko Distrikta BiH, već teritorij pod jurisdikcijom Republike Srpske. Naime, Supervizor za Brčko je, prvo Nalogom o usaglašavanju i zamjeni novih entitetskih zakona u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine od 15.07.2003. godine naložio da se od 15.07.2003. g. nijedan novi entitetski zakon, uključujući i

izmjene postojećih entitetskih zakona više neće primjenjivati u Brčko Distriktu ukoliko ih Skupština Brčko Distrikta ne usvoji kao zakon Brčko Distrikta u skladu sa Konačnom odlukom i Statutom, a onda je Nalogom od 04.08.2006. g. proglasio prestanak pravnog značaja međuentitetske granice u Distriktu i dosljedno tome ukinuo entitetske zakone na području Distrikta, a za oblasti koje nisu regulisane zakonom Distrikta ili države, odredio primjenu postojećih zakona SR BiH ili SFRJ koji su bili na snazi na dan izdavanja Naloga bilo da su preuzeti putem entitetskih zakona ili po nekom drugom pravnom osnovu bez kasnijih izmjena i sve postupke bilo koje institucije Distrikta (znači i suda) ili države kojima bi se pravno stvarala međuentitetska granica nakon izdavanja Naloga proglasio je ništavim. Slijedom navedenog, pri čemu valja imati na umu ovlaštenja koja su Supervizoru data Arbitražnom odlukom i pravnu snagu njegovih Naloga, u rješavanju ovog spora isključena je primjena Zakona o ostvarivanju prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20.05.1992. g. do 19.06.1996. godine, i stim u vezi obaveza suda da ovaj predmet ustupi nadležnom Pravobranilaštvu Republike Srpske i primjena izmjenjenog Zakona o obligacionim odnosima SFRJ.

Stoga je za rješenje ovog spora mjerodavan jedino Zakon o obligacionim odnosima SFRJ ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85, 57/89) u važećem sadržaju u vrijeme preuzimanja i u vrijeme kada je šteta prouzrokovana, i pitanje odgovornosti za štetu prouzrokovanu smrću sina, odnosno brata tužitelja usljed akata nasilja ili terora može razriješiti samo primjenom odredbe člana 180. ZOO. Kako je sin, odnosno brat parničnih stranaka ubijen u DTV P. koji je bio u vlasti srpskih snaga, odnosno pod kontrolom nadležnih organa tužene i kako je tužena, tada već organizirana kao državna zajednica (Republika Srpskog naroda BiH), bila dužna da spriječi akte nasilja ili terora, (njena odgovornost je objektivna) dužna je tužiteljima naknaditi prouzrokovanu štetu nastalu zbog smrti njihovog bliskog srodnika usljed akata nasilja i terora.

Kod navedenog, nije osnovan ni žalbeni prigovor tužene da je prvostepeni sud pogrešno primjenio materijalno pravo, protivno njenim navodima, prvostepeni sud je pravilnom primjenom odredbe člana 180. ZOO-a i odredbe člana 377. ZOO-a obavezao tuženu da tužiteljima naknadi nematerijalnu štetu prouzrokovanu smrću bliskog srodnika za koju prema odredbi člana 200. ZOO-a imaju pravo na novčanu naknadu kao satisfakciju trpljenjima kojima su izloženi, a visinu novčane naknade dosudio je poštujući sve okolnosti slučaja i kriterije usvojene sudske prakse.

Prema tome, ne stoje žalbeni navodi i razlozi zbog kojih se prvostepena presuda pobija, sve relevantne činjenice obzirom na odredbe materijalnog prava po kojima se odnosi iz postavljenog tužbenog zahtjeva prosuđuju su potpuno i tačno utvrđene, nisu povrijeđena pravila od kojih ovisi osnovanost tužbenog zahtjeva, prvostepena presuda nije donesena uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka, radi čega je valjalo žalbu tužene kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu člana 295. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,
Maida Kovačević